

NR 12 (115)

GRUDZIEŃ 2016

Zieleni miejska

TEMAT NUMERU

Identyfikacja wizualna miast

str. 14

Potencjał
krakowskiej
zieleni

11

Idealny
projekt
konceptyjny

20

Raport –
ławki
miejskie

39

Zieleń osiedlowa w Olsztynie

Roślinność osiedlowa często jest jedynym, najłatwiej dostępnym elementem naturalnego środowiska, dzięki czemu sprzyja identyfikacji ludzi z ich miejscami zamieszkania.

Zabezpieczenie skarp roślinnością okrywową z zastosowaniem modułów kratowych, stabilizujących i chroniących przed osuwaniem

Wskazane jest, żeby układ przestrzenny zieleni był tak zaprojektowany, aby zapewniał ładny widok z okien i balkonów mieszkań. Jednym słowem, mówimy o wykreowaniu przestrzeni o wyższych walorach estetycznych, lepszej funkcjonalności i ekonomicznie atrakcyjnej dla inwestora.

Zestawienia kolorystyczne

Zieleń warto traktować jako równoprawny składnik formy architektonicznej, dlatego rośliny powinny zostać uwzględnione na etapie tworzenia projektu danej budowli. W przypadku, gdy zieleń powstaje na już istniejącym obiekcie, należy zwrócić szczególną uwagę na wydobycie i uwypuklenie

jego wartości oraz charakteru, zgodnie z zasadami kompozycji i przyjętymi normami. Przykładem może być zieleń osiedlowa zlokalizowana na osiedlu zamkniętym, pomiędzy ulicami Grota Roweckiego a Generała Maczka, w dzielnicy Jaroty w Olsztynie. Obszar inwestycji to 31 190 m² i obejmuje sześć budynków z halami garażowymi. Zieleń została zaprojektowana i posadzona etapami w 2008 r. Głównym założeniem projektowym było zapewnienie jedności kompozycyjnej istniejącej zabudowy z otoczeniem. Zieleń na tym osiedlu została zaprojektowana w układzie liniowym, z wykorzystaniem miękkiej, falistej linii rabat, równoległej do fasady budynków. Rośliny zestawiono głównie w trzech grupach kolorystycznych:

- ▶ o bordowych i czerwonych liściach: pęcherznica kalinolistna 'Diabolo', berberys Thunberga 'Green Carpet' (zielone liście przebarwiają się jesienią na czerwono), berberys Thunberga 'Golden Ring', śliwa wiśniowa 'Pissardi',
- ▶ o żółtych liściach: pęcherznica kalino-listna 'Luteus', tawuła japońska 'Little Princess', 'Goldflame', 'Goldmound', forsycja 'Maluch', jałowiec pospolity 'Depressa Aurea',
- ▶ o zielonych liściach: trzmielina Fortune'a 'Emerald Gaiety', irga Dammera 'Major', śnieguliczka Doorenbosa 'Mother of Peral', śnieguliczka Chenoulta 'Hancock', tawulec pogięty, jałowiec sabiński 'Tamariscifolia', jałowiec pośredni 'Mint Julep', krzewuszką 'Styriaca' i 'Bristol Ruby', tawuła szara 'Gre-fsheim', kolkwicia chińska, pięciornik krzewiasty 'Pink Queen', pigwowiec pośredni 'Nicoline' oraz 'Jet Trail', a także sosna górską 'pumilio'.

Powierzchnia pokryta krzewami to 5000 m², z czego 1000 m² zajmują krzewy iglaste, wykorzystywane głównie do umocnienia skarp i wszelkich pochyłości.

Naturalna kompozycja

Zastosowana zieleń nawiązuje formą i wysokością do charakteru osiedla, barw elewacji oraz skali budynków. Pasowo-płatowy układ roślinności jest uporządkowany pod względem kompozycyjnym i gatunkowo urozmaicony. Układ przestrzenny zorganizowano w sposób niekolizyjny, czytelny i prosty. Zastosowano kompozycję swobodną, o charakterze naturalnym, w której głównym motywem jest linia falista. Wśród form przestrzennych występują solitery, kępy drzew sadzone w niewielkiej odległości od siebie, grupy krzewów, trawniki, niskie rośliny okrywowe oraz pnącza, tworzące barwne ściany. Właściwy dobór roślin wiąże się z ich indywidualnymi właściwościami biologicznymi oraz cechami stanowiącymi o dekoracyjności. Do tego dochodzą również cechy odpornościowe oraz zróżnicowane tendencje wzrostowe. Elementami dekoracyjnymi są również kwiaty i owoce. Odmienną rolę kompozycyjną odgrywają rośliny zimozielone i rośliny liściaste, zrzucające liście zimą. Liście, pąki, kwiaty i owoce wprowadzają zmienność formy. W zależności od pory roku kolory harmonizują ze sobą albo kontrastują.

Plan ogólny osiedla zamkniętego w olsztyńskiej dzielnicy Jaroty

Przy doborze nasadzeń uwzględniono wymagania siedliskowe i mrozoodporność oraz odporność na choroby i szkodniki. Wytyczne zamawiającego, dotyczące ograniczenia do minimum kosztów utrzymania zwłaszcza roślin na skarpach, spowodowały dobór gatunków o stosunkowo małych wymaganiach pielęgnacyjnych, takich jak sosna górska 'pumilio', jałowiec sabiński 'Tamariscifolia', pięciornik krzewiasty 'Pink Queen', pigwowiec pośredni 'Nicoline' i 'Jet Trail'.

Podstawę kompozycji stanowi wnętrze, a krajobraz oglądamy przez kolejno poznawane przestrzenie zamknięte, tworzone przez ściany budynków, szpalery drzew, pojedyncze drzewa, elementy ogrodzenia itp. Wnętrza pełnią głównie funkcję estetyczną, w mniejszym stopniu rekreacyjno-wypoczynkową oraz szeroko promowaną ostatnio ekologiczną, polepszając mikroklimat osiedla.

W zależności od potrzeb, krajobraz można uczynić monotonnym bądź dynamicznym. Nawet niewielkie załamania

biegu linii rabat dynamizują wnętrze. Taki sam efekt mogą zapewnić odpowiednio zaplanowane zadrzewienia i zakrzewienia. W procesie projektowym można wyróżnić trzy kierunki działania: tworzenie tła, ekspozycja i wtapienie. Preferowane są przestrzenie wielowewnętrzne, zwłaszcza z uwagi na różne upodobania mieszkańców i rozmaite sposoby spędzania wolnego czasu.

Należy pamiętać, że kluczem do uzyskania zamierzonego efektu jest regularna i właściwie prowadzona pielęgnacja. Pracownicy zatrudnieni przy utrzymaniu zieleni mieli odpowiednie kwalifikacje zawodowe w zależności od wykonywanych robót. Oprócz standardowych czynności, takich jak podlewanie, nawożenie i pielenie, należy wykonywać cięcia pielęgnacyjne oraz formujące, które ograniczają zbyt intensywny wzrost roślin. Miesięczny koszt utrzymania zieleni mieści się w granicach 8 tys. zł brutto. W tej cenie, w zależności od firmy wykonującej pielęgnację, zawarto dosadzanie krzewów w zależności od potrzeb (50-100 sztuk) oraz oprysk - jeżeli pojawia się taka konieczność.

MAŁGORZATA BUKOWSKA
ARCHITEKT KRAJOBRAZU
PRACOWNIA ARCHITEKTURY
KRAJOBRAZU GREEN DESIGNS

Na wjeździe do osiedla w formie akcentów wykorzystano dęby szypulkowe 'Fastigiata' oraz berberys Thunberga 'Green Carpet', którego liście wiosną są soczyście zielone, natomiast jesienią zmieniają barwę na pomarańczowo-czerwoną